

DATOS IDENTIFICATIVOS

Gramática española I

Materia	Gramática española I			
Código	V01G160V01502			
Titulación	Grao en Estudos de Galego e Español			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Rifón Sánchez, Antonio			
Profesorado	Rifón Sánchez, Antonio			
Correo-e	arifon@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia aborda o estudo da gramática do español centrándose nas repercusións léxico-gramaticais da morfoloxía.			

Competencias de titulación

Código	
A4	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüística e literario
A5	Dispoñer dos coñecementos necesarios para a comprensión, análise, desenvolvemento, avaliación e aproveitamento dos recursos lingüísticos e literarios para o futuro profesional
A6	Argumentar os temas e os textos obxecto de estudo de acordo coas convencións académicas, achegando probas e servíndose dos recursos bibliográficos e electrónicos dispoñibles, especialmente dos orientados á investigación lingüística e literaria e á docencia das linguas impartidas no grao.
A8	Formular razoamentos críticos nos ámbitos de estudo lingüístico e literario a fin de adquirir métodos sólidos de análise, que transcendan a simple aproximación intuitiva ás linguas e aos textos obxecto de estudo.
B2	Que o alumnado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou a súa vocación dunha forma profesional, e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.
B4	Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	Que o alumnado desenvolverse aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Saber os conceptos básicos da análise morfolóxica do español	A4 A5	B4
Saber identificar e clasificar os procesos de formación do español e as súas unidades.	A5 A6	B4 B5
Saber os principios que rexen a variabilidade flexiva do español desde un punto de vista formal e semántico	A5 A6	B4 B5
Saber establecer as series derivativas de cada familia léxica.	A4 A8	B2 B3
Saber explicar o significado morfolóxico dunha palabra a partir da súa estrutura morfolóxica e da súas relacións dentro da familia.	A4 A6	B2 B3
Saber explicar a flexión dos verbos e nomes.	A4 A6	B2 B3

Contidos

Tema

1. Introducción á estrutura da palabra	1.1. A palabra e o morfema 1.2. Os procesos morfolóxicos e a familia léxica 1.3. As alomorfías e os seus tipos
2. A formación de palabras en español	2.1. A formación de nomes (por sufixación) 2.2. A formación de verbos (por sufixación) 2.3. A prefixación 2.4. A composición 2.5. Outras formas: acrónimos, acortamentos,...
3. A flexión en español	3.1. As categorías flexivas e o paradigma 3.2. A flexión verbal 3.3. A flexión nominal 3.4. A flexión noutras categorías

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	21	21	42
Resolución de problemas e/ou exercicios	14	0.5	14.5
Estudo de casos/análises de situacións	11	16.5	27.5
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	6	60	66

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición en clase a través de textos e resumos dos principais conceptos morfolóxicos, métodos de análise
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolveranse en clase de forma práctica a partir de casos concretos os principais problemas da análise morfolóxica.
Estudo de casos/análises de situacións	Propoñeranse ao alumnado casos para resolver, ben en casa ou ben na aula; neste caso, a súa solución farase mediante unha exposición pública.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O profesor atenderá, na aula ou en titorías, os problemas que os alumnos teñan na resolución de casos e propondrá exercicios ben individualmente ou para grupos reducidos co fin de reforzar a aprendizaxe naquelas cuestións que poidan resultar máis problemáticas a cada estudante
Estudo de casos/análises de situacións	O profesor atenderá, na aula ou en titorías, os problemas que os alumnos teñan na resolución de casos e propondrá exercicios ben individualmente ou para grupos reducidos co fin de reforzar a aprendizaxe naquelas cuestións que poidan resultar máis problemáticas a cada estudante

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado deberá entregar dous exercicios (un para o tema 2 e outro para o 3) de resolución de problemas que poderá ser realizado na casa ou na aula para a súa corrección polo profesor. Os contidos destes exercicios serán todos aqueles que sexan tratados na aula ou fora dela incluídas as sesións maxistras e as lecturas.	5
Estudo de casos/análises de situacións	Esta proba consistirá na resolución dun ou dous casos prácticos que o alumno deberá resolver na casa e entregar para a súa corrección. Deberá entregar un para o tema 2 e outro para o 3. Os contidos destes casos prácticos serán todos aqueles que sexan tratados na aula ou fora dela incluídas as sesións maxistras e as lecturas.	5
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Nestas probas propoñerase ao alumno que resolva, sen axuda de material ningún, casos, problemas e exercicios semellantes aos realizados en clase. Os contidos destas probas serán todos aqueles que sexan tratados na aula ou fora dela incluídas as sesións maxistras e as lecturas.	90

Outros comentarios sobre a Avaliación

A alumna ou o alumno poderán entregar dúas resolucións de exercicios e dous estudos de casos (un de cada para os temas 2 e 3). Valoraranse como o 10% da nota só se se entregaron 3 dos 4 exercicios propostos.

Farase un exame (tipo proba práctica) do tema 2 e outro do tema 3. Aqueles alumnos que superen algún destes exames liberarán esta parte da materia e non terán que examinarse dela, nin en xaneiro, nin en xullo.

Aqueles que non alcancen o nivel esixido nun dos dous exames, terán que examinarse só da parte da materia que non superen. Para aqueles que non realicen ningún dos exames anteriores haberá un exame en xaneiro (nas datas oficiais) no que deberán realizar toda a proba.

En xaneiro, para poder acceder ao 10% da nota, deberase entregar, polo menos, 3 dos exercicios e estudos de casos propostos ao longo do curso. En xullo o exame constitúe o 100% da nota. Deberán facer todo o exame aqueles que non se presentaron a ningún exame. Os que se presentaron pero non superaron ningunha parte, tamén deben facer todo o exame. Aqueles que non superaron só algún dos exames aos que se presentaron durante o curso só terán que examinarse da parte ou partes non superadas.

Se ben no se fai mención sobre a asistencia as aulas, é recomendable.

Bibliografía. Fontes de información

Bosque, I y Demonte, V., **Gramática descriptiva de la lengua española v. 3**, 1999,

Real Academia Española, **Nueva gramática de la lengua española v. 1**, 2009,

---

Entregarase, na aula, unha bibliografía pomenorizada e explicada de cada tema, así como os recursos electrónicos de axuda e consulta

---

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Gramática española II/V01G160V01503

Gramática galega II/V01G160V01603

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estrutura e análise das linguas galega e española: Semántica, pragmática e léxico/V01G160V01402
